

Лукьянова Ю.О.

аспірантка кафедри економічної кібернетики та інформаційних технологій,
Одеський національний політехнічний університет

Харічков С.К.

д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту, Одеський національний
політехнічний університет, kharichkov.sergey@gmail.com

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ІННОВАТИКИ В ІНФРАСТРУКТУРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Анотація. Представлено стратегічне бачення інноватики в інфраструктурному секторі економіки, яке ґрунтується на забезпеченні національних інтересів та виконанні міжнародних зобов'язань України щодо сталого розвитку.

Ключові слова: сталий розвиток, інноватика, Національний проект, інфраструктурний сектор економіки, стратегічні напрями, стратегічне бачення, стратегія, парадигма.

Сталий розвитку є новою світоглядною, політичною та практичною моделлю розвитку для усіх країн світу, які розпочали перехід від суто економічної моделі розвитку до пошуку оптимального балансу між трьома складовими розвитку – економічною, соціальною та екологічною. Реалізація цієї моделі потребує формування системи управління сталим розвитком, необхідною передумовою якого та його важливою складовою, є належне забезпечення.

Стратегічне бачення сталого розвитку України ґрунтується на забезпеченні національних інтересів та виконанні міжнародних зобов'язань України щодо сталого розвитку [1]. Такий розвиток передбачає:

- подолання дисбалансів, які існують в економічній, соціальній, екологічній сферах;
- побудову мирного та безпечного, соціального згуртованого суспільства з належним управлінням та інклюзивними інституціями;
- забезпечення партнерської взаємодії органів державної влади, органів місцевого самоврядування, бізнесу, науки, освіти та організацій громадянського суспільства;
- повну зайнятість населення;
- високий рівень освіти та охорони здоров'я;
- стан довкілля, який забезпечуватиме якісне життя та благополуччя теперішнього і майбутніх поколінь;
- децентралізацію та впровадження регіональної політики, яка передбачає гармонійне поєднання загальнонаціональних і регіональних інтересів;
- збереження національних культурних цінностей і традицій.

Визначальним у Стратегії є інноваційне спрямування вектору розвитку, який ґрунтується на активному використанні знань та наукових досягнень, стимулюванні інноваційної діяльності, створенні сприятливого інвестиційного

клімату, оновленні виробничих фондів, формуванні високотехнологічних видів діяльності та галузей економіки, підвищенні енергоефективності виробництва, стимулюванні збалансованого економічного зростання, заснованому на притоці інвестицій у використання відновлюваних джерел енергії, в екологічно безпечне виробництво та «зелені» технології.

Саме такі цільові орієнтири передбачає резолюція Генеральної Асамблеї ООН «Перетворення нашого світу: Порядок денний розвитку у галузі сталого розвитку на період до 2030 року, що схвалена 25 вересня 2015 р. (A/RES/70/1):

ціль 8: гідна праця та економічне зростання;

ціль 9: інновації та інфраструктура;

ціль 12: відповідальне споживання.

Стосовно перспектив запровадження парадигми сталого розвитку в Україні одним з найактуальніших постає питання визначення стратегічних орієнтирів (напрямків) інноватики в інфраструктурному секторі національної економіки. Базуючись на результатах попередніх досліджень цієї проблематики, узагальнюючи накопичений досвід, експертні та прогностичні оцінки, можна запропонувати наступне бачення (див. Таблицю 1.) цього аспекту проблеми.

Таблиця 1. Стратегічні напрями інноватики в інфраструктурі

№	Складові інфраструктурного сектору національної економіки України	Стратегічні напрями інноватики
1	Ландшафтна	Архітектурно-планувальні рішення Технології Матеріали Інноваційні продукти Дизайн Благоустрій населених пунктів
2	Соціальна інфраструктура (освіта, здоров'я, торгівля, побутове обслуговування)	Технології Обладнання Організаційні рішення Менеджмент Логістика
3	Система життєзабезпечення (виробництво та розміщення електромережі, газу, гарячої води, збирання, очищення та розподілення води, санітарні послуги, прибирання сміття та знищення відходів)	Технології Мережеві системи водо та енергопостачання Технічне та апаратне обладнання Менеджмент Логістика Поводження з відходами

4	Екологічна інфраструктура	Природно-технологічні об'єкти Публічні інституції Технології Техніка Менеджмент Логістика Екологічний та ресурсний моніторинг
5	Дорожньо-транспортний комплекс (автомобільний, залізничний, водний, авіаційний транспорт, аеропорти, морські та річкові порти, залізниця, автошляхи)	Матеріали Технології будівництва Організація будівництва та експлуатації Менеджмент Логістика Моніторинг стану
6	Інфокомунікаційна	Технології Системи зв'язку та передачі інформації Логістика Менеджмент
7	Науково-технологічна (інноваційна)	Технології Технічні рішення Наукові та технологічні мережі Менеджмент Форми організації Консалтинг
8	Інфраструктура відпочинку та розваг (рекреаційна сфера; ресторанне та готельне господарство)	Архітектурно-планувальні рішення Технології Обладнання Менеджмент Логістика

Запропонована версія є відкритою системою, де одночасно потребує у майбутньому як структурування інфраструктурного сектору національної економіки за його функціонально-компонентними складовими, так саме і структурування стратегічних напрямів інноваційних рішень його розвитку.

Враховуючи надзвичайно актуальну значущість системної модернізації національної економіки, зокрема її інфраструктурного сектора, ми розглядаємо перспективу запровадження проектного підходу для вирішення цих завдань, які можуть забезпечити пріоритетність стратегічних інтересів суспільства перед інтересами і потребами, які диктує повсякденна практика. Як відомо зі світового досвіду, саме в рамках проектів спостерігається досягнення визначеності її прогнозованості державної політики та створюється підґрунтя для здійснення злагоджених дій держави та бізнесу в напрямку реалізації суспільно значущих завдань розвитку.

Узагальнення наявних наукових обґрунтувань, аналітичні напрацювання експертного середовища та накопичений світовий й вітчизняний досвід вирішення проблем модернізаційних зрушень в економіці, її реальному секторі та інноваційній сфері, за умови врахування економічної та управлінської специфіки стратегічних цільових функціоналів інфраструктурного сектора національної економіки України, можна запропонувати контури концептуальної моделі розбудови інфраструктури у форматі Національного проекту (див. рис.1).

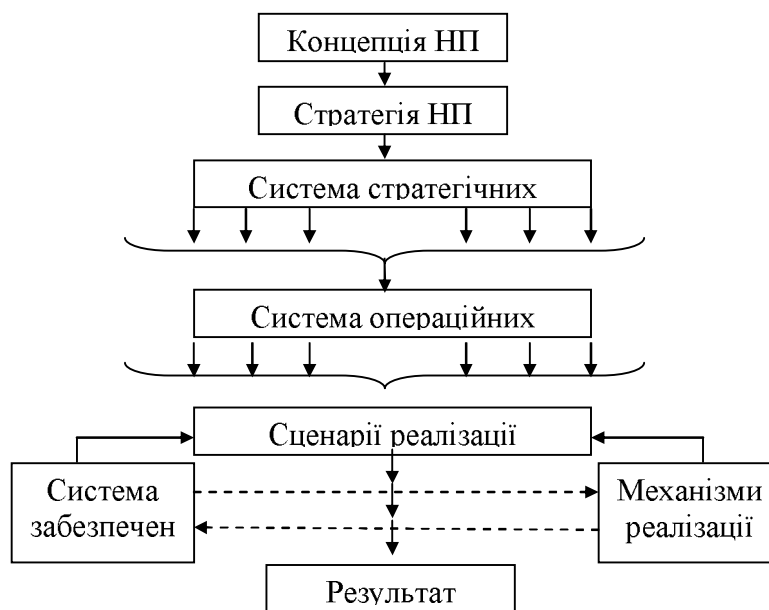

Рис.1. Контурна концептуальна модель Національного проекту (НП) «Майбутня інфраструктура України»

Політики розбудови інфраструктури у форматі Національного проекту має відповідати наступним основним критеріям відбору Національних проектів [4]:

- системність впливу на економіку, який полягає у підвищенні рівня конкурентоспроможності, стимулюванні економічного зростання, наявності значного міжгалузевого мультиплікатора, сприяння зміцненню макроекономічної стабільності;

- довгостроковість реалізації та тривалість досягнутого ефекту;

- соціальна резонансність: відчутність результатів проекту для поліпшення якості життя значного прошарку громадян;

- орієнтованість на модернізацію економічної, соціальної, правової систем, що вимагатиме досягнення цілей проекту через здійснення необхідних реформ у зазначених сферах;

- сприяння капіталізації та використанню вітчизняного ресурсу, що обумовлює орієнтацію проекту на зміцнення національної економічної

незалежності, забезпечує його відносну автономність щодо коливань світової економічної кон'юнктури;

- наявність широких можливостей інтеграції в рамках реалізації проекту зусиль держави і бізнесу, що потребує наявності потенційної комерційної привабливості проекту.

Виходячи з вищенаведеного, очевидно, що джерелом ресурсів для реалізації національних проектів має бути поєднання та залучення бюджетних коштів та коштів приватних вітчизняних та іноземних інвесторів на підґрунті відповідної заохочувальної та інформаційно-методичної політики держави, а також ймовірне залучення коштів міжнародних організацій, призначених на підтримку структурних реформ в Україні.

Список використаних джерел

1. Стратегія сталого розвитку України на період до 2030 року (Проект – Версія 3.2 станом на 05.12.2016). – К.: Всеукраїнська екологічна ліга, 2016. – 26 с.

2. Сучасні тенденції формування екологічної інфраструктури природокористування: [монографія]/ С.К. Харічков, І.В. Бережна, Л.Є. Купінець, К.О. Міхурінська, О.В. Садченко, за ред. С.К. Харічков.– Одеса : Пальміра, НАН України. Ін-т проблем ринку та екон.-екол. дослідж., 2012.– 356 с. – с. 5-234 (223(94))

3. Інфраструктурна оболонка соціо–еколого–економічних систем: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. [«Актуальні проблеми теорії та практики менеджменту»]/ Ю.О. Лукьянова, (м. Одеса, ОНПУ, 25-26 травня 2017 р.). - Одеса: ОНПУ. - 2017. – с.160-161

4. Національні проекти для України – К.: НІСД, 2010. – 37 с.

Lukianova Yu.O., Kharichkov S.K.

STRATEGIC DIRECTIONS OF INNOVATION IN THE INFRASTRUCTURE SECTOR OF THE UKRAINIAN ECONOMY.

Abstract. The strategic vision of innovation in the infrastructure sector of the economy is presented, which is based on ensuring national interests and meeting the international obligations of Ukraine on sustainable development.

Key words: sustainable development, innovation, National project, infrastructure sector of the economy, strategic directions, strategic vision, strategy, paradigm.